

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
МЕНЕДЖМЕНТУ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Івано-Франківського навчально-
наукового інституту менеджменту

Галина ЛЯХОВИЧ
«31» серпня 2026 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічних робіт

Віктор ОСТРОВЕРХОВ
«31» серпня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
з дисципліни «ДЕРЖАВНИЙ ЕКСПОРТНИЙ КОНТРОЛЬ»**

ступінь вищої освіти – магістр
галузь знань – *D «Бізнес, адміністрування та право»*
спеціальність – *D4 «Публічне управління та адміністрування»*
освітньо-професійна програма – *«Публічне управління та адміністрування»*

Кафедра управління та адміністрування

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІР (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Залік
Денна	2	3	24	24	5	97	150	3
Заочна	2	3	8	4	-	138	150	4

Івано-Франківськ – ІФННІМ ЗУНУ

2026

Робочу програму склала професор кафедри управління та адміністрування ІФННІМ ЗУНУ, д.н.д.у., доцент Оксана ВАКУН

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри управління та адміністрування ІФННІМ, (протокол №1 від 27.08.2026 р.).

В.о. завідувача кафедри
к.пол.н., доцент

Ганна ЖЕКАЛО

Гарант освітньо-професійної програми
д.н.д.у., доцент

Оксана ВАКУН

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ДЕРЖАВНИЙ ЕКСПОРТНИЙ КОНТРОЛЬ»

1. Опис дисципліни «Державний експортний контроль»

Дисципліна «Державний експортний контроль»	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	Галузь знань – D «Бізнес, адміністрування та право»	Статус дисципліни: вибіркова, циклу професійної підготовки Мова навчання: українська
Кількість залікових модулів – 3	Спеціальність – D4 «Публічне управління та адміністрування» Освітньо-професійна програма «Публічне управління та адміністрування»	Рік підготовки: <i>Денна – 2</i> <i>Заочна – 2</i> Семестр: <i>Денна – 3</i> <i>Заочна – 3</i>
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти – магістр	Лекції: <i>Денна – 24 год.</i> <i>Заочна – 8 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 24 год.</i> <i>Заочна – 4 год.</i>
Загальна кількість годин-150		Самостійна робота: <i>Денна – 97 год.</i> <i>Заочна – 138 год.</i> Індивідуальна робота: <i>Денна – 5 год.</i>
Тижневих годин – 19 з них аудиторних – 5		Вид підсумкового контролю – залік

2. Мета і завдання дисципліни «Державний експортний контроль»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Державний експортний контроль» є формування у здобувачів вищої освіти системних знань про теоретико-методологічні, правові та інституційні засади державного експортного контролю за товарами військового призначення та подвійного використання як складової державного управління національною безпекою, а також практичних навичок аналізу нормативно-правового регулювання, застосування процедур ліцензування та контролю кінцевого використання товарів, оцінювання інституційного механізму реалізації державної політики у цій сфері та вироблення обґрунтованих управлінських рішень щодо вдосконалення системи державного експортного контролю в умовах гармонізації законодавства України з правом Європейського Союзу та сучасних безпекових викликів.

2.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

- сформувати системні знання про поняття, мету, принципи та місце державного експортного контролю в системі забезпечення національної безпеки України;
- розкрити зміст об'єктів державного експортного контролю - товарів військового призначення та товарів подвійного використання, порядок їх класифікації та ідентифікації;
- ознайомити здобувачів з міжнародно-правовими основами функціонування основних міжнародних режимів експортного контролю;
- сформувати знання системи законодавства України, що регулює державний експортний контроль;
- розкрити напрями гармонізації національного законодавства з правом Європейського Союзу у сфері експортного контролю;
- сформувати уявлення про інституційний механізм державного експортного контролю в Україні, повноваження Держекспортконтролю та інших суб'єктів;
- набутти практичних навичок аналізу процедур отримання дозвільних документів;
- сформувати знання механізмів контролю кінцевого використання товарів та інструментів запобігання їх неконтрольованому розповсюдженню;
- сформувати знання підстав та видів юридичної відповідальності за порушення законодавства про державний експортний контроль;

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування яких забезпечує вивчення дисципліни:

Вивчення дисципліни «Державний експортний контроль» сприяє формуванню у здобувачів здатності до аналітичного мислення та системного аналізу складних міжгалузевих проблем на межі права, економіки та безпеки; здатності застосовувати нормативно-правові знання для оцінювання й

розв'язання практичних управлінських ситуацій; здатності працювати з міжнародно-правовими джерелами та орієнтуватися в міжнародному контексті ухвалення управлінських рішень; здатності до критичного оцінювання державної політики та вироблення обґрунтованих пропозицій щодо її вдосконалення.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни «Державний експортний контроль» ґрунтується на знаннях, отриманих здобувачами під час здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітніми компонентами правового, економічного та управлінського спрямування, а також на знаннях і вміннях, набутих у процесі вивчення дисциплін освітньо-професійної програми магістерського рівня, дотичних до державного управління, національної безпеки та адміністративного права.

2.5. Результати навчання:

У результаті вивчення дисципліни здобувач буде здатний: визначати сутність, мету та принципи державного експортного контролю та його місце в системі забезпечення національної безпеки; орієнтуватися в системі національного законодавства; аналізувати інституційний механізм державного експортного контролю та повноваження його суб'єктів; обґрунтовувати напрями вдосконалення системи державного експортного контролю України з урахуванням європейської інтеграції та сучасних безпекових викликів.

3. Програма навчальної дисципліни «Державний експортний контроль»

Змістовий модуль 1. Основи та правові засади державного експортного контролю

Тема 1. Державний експортний контроль: поняття, мета, принципи, місце в системі національної безпеки

1. Поняття та сутність державного експортного контролю.
2. Мета і завдання державного експортного контролю.
3. Принципи державного експортного контролю.
4. Місце державного експортного контролю в системі забезпечення національної безпеки.
5. Співвідношення державного експортного контролю із суміжними видами державного контролю (митний, валютний).

Тема 2. Обс'єкти державного експортного контролю

1. Поняття товарів військового призначення.
2. Поняття товарів подвійного використання.
3. Класифікація товарів за категоріями (озброєння, боєприпаси, військова техніка, спеціальні комплектуючі).

4. Порядок ідентифікації товарів як таких, що підлягають державному експортному контролю.

Тема 3. Міжнародно-правові основи нерозповсюдження та міжнародні режими експортного контролю.

1. Договір про нерозповсюдження ядерної зброї та інші міжнародні договори у сфері нерозповсюдження ЗМЗ.
2. Вассенаарська домовленість.
3. Режим контролю за ракетними технологіями (РКРТ).
4. Австралійська група.
5. Група ядерних постачальників.

Тема 4. Система законодавства України про державний експортний контроль

1. Конституційні засади державного контролю у сфері зовнішньоекономічної діяльності.
2. Закон України «Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання» № 549-IV.
3. Підзаконні нормативно-правові акти (постанови КМУ, укази Президента)
4. Правовий статус Держекспортконтролю.
5. Взаємодія законодавства про експортний контроль із митним та зовнішньоекономічним законодавством.

Тема 5. Класифікація та ідентифікація товарів

1. Порядок проведення попередньої ідентифікації товарів.
2. Органи та експерти, уповноважені здійснювати ідентифікацію.
3. Процедура державної експертизи товарів у сфері експортного контролю.

Тема 6. Гармонізація законодавства України з правом Європейського Союзу

1. Регламент ЄС 2021/821 про товари подвійного використання
2. Спільна позиція Ради ЄС 2008/944/CFSP щодо експорту військових технологій та обладнання..
3. Спільний військовий перелік ЄС (EU Common Military List)
4. Угода про асоціацію Україна–ЄС у частині експортного контролю.
5. Напрями адаптації національного законодавства до *acquis* ЄС.

Змістовий модуль 2. Інституційний механізм, процедури та відповідальність

Тема 7. Інституційна система державного експортного контролю в Україні.

1. Держекспортконтроль: правовий статус, функції, повноваження.
2. Взаємодія Держекспортконтролю з іншими органами (Міноборони, СБУ, Держмитслужба).
3. Роль Кабінету Міністрів України та Президента України в системі експортного контролю.
4. Порівняння з інституційними моделями держав-членів ЄС

Тема 8. Порядок отримання дозвільних документів

1. Свідectво про реєстрацію суб'єкта здійснення міжнародних передач товарів.
2. Висновок щодо здійснення міжнародних передач товарів.
3. Дозвіл на здійснення міжнародних передач товарів.
4. Ліцензія на право здійснення експорту, імпорту товарів.
5. Спрощені та особливі процедури (генеральні ліцензії, тимчасове ввезення/вивезення).

Тема 9. Контроль кінцевого використання товарів

1. Поняття та значення сертифіката кінцевого споживача.
2. Механізм державних гарантій.
3. Верифікація (перевірка) кінцевого використання товарів.
4. Санкційні списки та обмеження щодо окремих держав і суб'єктів.

Тема 10. Юридична відповідальність за порушення законодавства про державний експортний контроль

1. Адміністративна відповідальність за порушення правил експортного контролю.
2. Кримінальна відповідальність (стаття 333 Кримінального кодексу України).
3. Кримінологічна характеристика порушень в Україні.
4. Зарубіжний досвід кримінальної відповідальності.
5. Проблеми та напрями вдосконалення юридичної відповідальності

Тема 11. Актуальні виклики та перспективи розвитку державного експортного контролю України

1. Державний експортний контроль в умовах воєнного стану.
2. Розвиток оборонно-промислового експорту та міжнародного військово-технічного співробітництва.
3. Цифровізація процедур експортного контролю.
4. Євроінтеграційні перспективи гармонізації системи.

**4. Структура залікового кредиту з дисципліни
«Державний експортний контроль»
(денна форма навчання)**

Назва теми	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Основи та правові засади державного експортного контролю					
Тема 1. Державний експортний контроль: поняття, мета, принципи, місце в системі національної безпеки.	3	2	2	9	Тести, питання для обговорення, практичні кейси
Тема 2. Об'єкти державного експортного контролю: товари військового призначення та подвійного використання.	2	2		9	
Тема 3. Міжнародно-правові основи нерозповсюдження зброї масового знищення (ЗМЗ) та міжнародні режими експортного контролю.	2	2		9	
Тема 4. Система законодавства України про державний експортний контроль.	2	2		9	
Тема 5. Класифікація та ідентифікація товарів, що підлягають державному експортному контролю.	2	4		9	
Тема 6. Гармонізація законодавства України з правом Європейського Союзу у сфері експортного контролю.	2	2		8	
Змістовий модуль 2. Інституційний механізм, процедури та відповідальність					
Тема 7. Інституційна система державного експортного контролю в Україні.	3	2	3	9	Тести, питання для обговорення, практичні кейси
Тема 8. Порядок отримання дозвільних документів (висновки, дозволи, ліцензії).	2	2		9	
Тема 9. Контроль кінцевого використання товарів.	2	2		9	
Тема 10. Юридична відповідальність за порушення законодавства про державний експортний контроль.	2	2		9	
Тема 11. Актуальні виклики та перспективи розвитку державного експортного контролю України.	2	2		8	
Разом	24	24	5	97	

(заочна форма навчання)

Назва теми	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Основи та правові засади державного експортного контролю			
Тема 1. Державний експортний контроль: поняття, мета, принципи, місце в системі національної безпеки.	1	1	13
Тема 2. Об’єкти державного експортного контролю: товари військового призначення та подвійного використання.	1		12
Тема 3. Міжнародно-правові основи нерозповсюдження зброї масового знищення (ЗМЗ) та міжнародні режими експортного контролю.	1		12
Тема 4. Система законодавства України про державний експортний контроль.	1	1	12
Тема 5. Класифікація та ідентифікація товарів, що підлягають державному експортному контролю.	1		12
Тема 6. Гармонізація законодавства України з правом Європейського Союзу у сфері експортного контролю.			12
Змістовий модуль 2. Інституційний механізм, процедури та відповідальність			
Тема 7. Інституційна система державного експортного контролю в Україні.	1	1	13
Тема 8. Порядок отримання дозвільних документів (висновки, дозволи, ліцензії).			13
Тема 9. Контроль кінцевого використання товарів.	1		13
Тема 10. Юридична відповідальність за порушення законодавства про державний експортний контроль.	1	1	13
Тема 11. Актуальні виклики та перспективи розвитку державного експортного контролю України.			13
Разом	8	4	138

5. Тематика практичних занять

Практичне заняття № 1

Тема: Державний експортний контроль: поняття, мета, принципи, місце в системі національної безпеки.

Мета: поглиблення та закріплення знань здобувачів щодо понятійного апарату, мети, принципів державного експортного контролю та його ролі в забезпеченні національної безпеки держави.

Питання для обговорення:

1. Еволюція наукових підходів до розуміння поняття та сутності державного експортного контролю в теорії державного управління.
2. Мета, завдання та функції державного експортного контролю в контексті реалізації державної політики національної безпеки.
3. Система принципів державного експортного контролю: їх зміст, взаємозв'язок та практичне значення для діяльності суб'єктів контролю.
4. Державний експортний контроль як складова системи забезпечення воєнної, економічної, антитерористичної та науково-інноваційної безпеки держави.
5. Співвідношення державного експортного контролю із суміжними видами державного контролю (митний, валютний, прикордонний) та його місце в загальній системі державного управління зовнішньоекономічною діяльністю.
6. Зарубіжний досвід концептуального обґрунтування державного експортного контролю та можливості його врахування в Україні.

Практичне заняття № 2

Тема. Об'єкти державного експортного контролю: товари військового призначення та подвійного використання.

Мета: поглиблення та закріплення знань здобувачів щодо об'єктів державного експортного контролю, порядку їх класифікації та ідентифікації, а також формування навичок аналізу законодавчих переліків контрольованих товарів.

Питання для обговорення:

1. Порівняльний аналіз законодавчих визначень товарів військового призначення та товарів подвійного використання: спільні та відмінні критерії розмежування.
2. Структура та порядок формування Списку товарів військового призначення (постанова КМУ № 1807) і Списку товарів подвійного використання (постанова КМУ № 86): періодичність оновлення та гармонізація з міжнародними переліками.
3. Категорії товарів військового призначення, що підлягають звітності перед ООН, ОБСЄ та в рамках Вассенаарської домовленості: проблемні питання практичного застосування.

4. Дискусійні питання кваліфікації сучасних технологій як товарів подвійного використання (безпілотні літальні апарати, кіберпродукти, технології штучного інтелекту): виклики для класифікації.

5. Порядок і суб'єкти проведення попередньої ідентифікації товарів: практичні проблеми та шляхи їх вирішення.

6. Зарубіжний досвід класифікації контрольованих товарів (підходи Європейського Союзу та США) у порівнянні з українською практикою.

Практичне заняття № 3

Тема. Міжнародно-правові основи нерозповсюдження зброї масового знищення (ЗМЗ) та міжнародні режими експортного контролю.

Мета: поглиблення знань здобувачів щодо міжнародно-правових основ нерозповсюдження ЗМЗ, функціонування міжнародних режимів експортного контролю.

Питання для обговорення:

1. Порівняльний аналіз цілей і механізмів реалізації Договору про нерозповсюдження ядерної зброї та галузевих конвенцій про заборону хімічної й біологічної зброї.

2. Порівняльна характеристика чотирьох міжнародних режимів експортного контролю (Вассенаарська домовленість, Режим контролю за ракетними технологіями, Австралійська група, Група ядерних постачальників): предмет регулювання, членство, механізми ухвалення рішень.

3. Юридична природа міжнародних режимів експортного контролю як неформальних домовленостей та проблеми забезпечення виконання їхніх рекомендацій на національному рівні.

4. Участь України в міжнародних режимах експортного контролю: історія приєднання, обсяг зобов'язань, оцінка ефективності їх виконання.

Практичне заняття № 4

Тема. Система законодавства України про державний експортний контроль.

Мета: поглиблення знань здобувачів щодо системи національного законодавства України про державний експортний контроль.

Питання для обговорення:

1. Ієрархія та системні зв'язки нормативно-правових актів, що регулюють державний експортний контроль в Україні: від Конституції до відомчих актів.

2. Історія формування законодавства України про державний експортний контроль: основні етапи та передумови ухвалення Закону № 549-IV.

3. Правовий статус Держекспортконтролю (Указ Президента № 342/2002) у порівнянні зі статусом інших центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом.

4. Співвідношення законодавства про державний експортний контроль із митним та зовнішньоекономічним законодавством: наявні колізії та шляхи їх усунення.

Практичне заняття № 5

Тема. Класифікація та ідентифікація товарів, що підлягають державному експортному контролю.

Мета: поглиблення знань здобувачів щодо порядку класифікації та ідентифікації товарів як об'єктів державного експортного контролю, формування навичок аналізу процедурних аспектів цього процесу.

Питання для обговорення:

1. Поняття, мета та правове значення попередньої ідентифікації товарів у системі державного експортного контролю.
2. Суб'єкти, уповноважені здійснювати ідентифікацію товарів: розмежування повноважень суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності, експертних установ та Держекспортконтролю.
3. Процедура державної експертизи товарів: етапи, строки, документальне оформлення результатів.

Практичне заняття № 6

Тема. Класифікація та ідентифікація товарів, що підлягають державному експортному контролю.

Мета: поглиблення знань здобувачів щодо порядку класифікації та ідентифікації товарів як об'єктів державного експортного контролю, формування навичок аналізу процедурних аспектів цього процесу.

Питання для обговорення:

1. Проблемні питання ідентифікації товарів подвійного використання в умовах стрімкого розвитку технологій (компоненти безпілотних систем, електронні компоненти, програмне забезпечення).
2. Юридичні наслідки та відповідальність за неправильну (помилкову або навмисно недостовірну) ідентифікацію товарів.
3. Порівняльний аналіз процедур ідентифікації та класифікації контрольованих товарів у законодавстві України та Європейського Союзу.

Практичне заняття № 7

Тема. Гармонізація законодавства України з правом Європейського Союзу у сфері експортного контролю.

Мета: поглиблення знань здобувачів щодо системи регулювання експортного контролю в Європейському Союзі та напрямів адаптації до неї національного законодавства України.

Питання для обговорення:

1. Еволюція регуляторної системи ЄС у сфері контролю товарів подвійного використання: від Регламенту (ЄС) № 428/2009 до Регламенту (ЄС) 2021/821.

2. Зміст і практичне значення Спільної позиції Ради ЄС 2008/944/CFSP щодо контролю за експортом військових технологій та обладнання: критерії ухвалення рішень державами-членами.

3. Структура та призначення Спільного військового переліку ЄС (EU Common Military List) у зіставленні зі Списком товарів військового призначення України.

4. Зобов'язання України щодо адаптації законодавства про експортний контроль у межах Угоди про асоціацію Україна – ЄС та переговорного процесу вступу до Європейського Союзу.

5. Порівняльний аналіз інституту внутрішньофірмових комплаєнс-програм (Internal Compliance Programme) у праві ЄС і вимог до внутрішньофірмової системи експортного контролю в Україні.

6. Проблемні питання та практичні перешкоди на шляху повної гармонізації національної системи експортного контролю зі стандартами Європейського Союзу.

Практичне заняття № 8

Тема. Інституційна система державного експортного контролю в Україні.

Мета: поглиблення знань здобувачів щодо інституційного механізму державного експортного контролю в Україні.

Питання для обговорення:

1. Правовий статус і місце Держекспортконтролю в системі центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом: порівняння з іншими органами спеціального статусу.

2. Реформування Міжвідомчої комісії з політики військово-технічного співробітництва та експортного контролю та її функціонування у структурі Ради національної безпеки і оборони України: причини та наслідки інституційних змін.

3. Розподіл повноважень між Держекспортконтролем, Міністерством оборони, Службою безпеки України та Держмитслужбою: проблеми міжвідомчої координації.

4. Роль Кабінету Міністрів України та Президента України у формуванні державної політики експортного контролю: межі повноважень.

5. Порівняльний аналіз інституційних моделей організації державного експортного контролю в державах-членах ЄС (централізовані, децентралізовані, галузево розділені моделі) та можливості їх врахування в Україні.

Практичне заняття № 9

Тема. Інституційна система державного експортного контролю в Україні. Порядок отримання дозвільних документів (висновки, дозволи, ліцензії).

Мета: поглиблення знань здобувачів щодо процедур отримання дозвільних документів на здійснення міжнародних передач товарів.

Питання для обговорення:

1. Види дозвільних документів у сфері державного експортного контролю (висновок, дозвіл, ліцензія, свідоцтво про реєстрацію суб'єкта): розмежування правової природи та підстав видачі.
2. Процедура та строки розгляду документів на отримання дозволу чи висновку щодо здійснення міжнародних передач товарів.
3. Умови застосування генеральних (спрощених) ліцензій та інших пільгових процедур у сфері експортного контролю.
4. Підстави відмови у видачі дозвільних документів та порядок оскарження таких рішень.
5. Практика й проблемні аспекти отримання дозвільних документів суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності в умовах воєнного стану.

Практичне заняття № 10

Тема. Контроль кінцевого використання товарів.

Мета: поглиблення знань здобувачів щодо механізмів контролю кінцевого використання товарів.

Питання для обговорення:

1. Поняття, правове значення та зміст сертифіката кінцевого споживача як основного інструменту контролю кінцевого використання товарів.
2. Механізм державних гарантій у системі контролю кінцевого використання: суб'єкти надання, юридична сила, порядок оформлення.
3. Порядок і форми верифікації (перевірки) фактичного кінцевого використання товарів після здійснення їх міжнародної передачі: практичні труднощі реалізації.
4. Застереження «catch-all» (всеохоплюючий контроль) як інструмент контролю товарів, не внесених до контрольних списків: підстави та порядок застосування.
5. Врахування санкційних списків та обмежень щодо окремих держав і суб'єктів під час прийняття рішень про здійснення міжнародних передач товарів.
6. Зарубіжний досвід організації системи контролю кінцевого використання у порівнянні з українською практикою.

Практичне заняття № 11

Тема. Юридична відповідальність за порушення законодавства про державний експортний контроль.

Мета: поглиблення знань здобувачів щодо підстав і видів юридичної відповідальності за порушення законодавства про державний експортний контроль.

Питання для обговорення:

1. Зарубіжний досвід організації системи контролю кінцевого використання у порівнянні з українською практикою.

2. Порівняльна характеристика адміністративної та кримінальної відповідальності за порушення законодавства про державний експортний контроль: підстави розмежування.

3. Кримінологічна характеристика порушень правил державного експортного контролю в Україні: динаміка, структура, детермінанти.

4. Зарубіжний досвід кримінальної відповідальності за порушення експортного контролю у порівнянні з підходом українського законодавця.

5. Проблемні питання кваліфікації та розмежування суміжних складів правопорушень (контрабанда, порушення митних правил, порушення порядку здійснення міжнародних передач товарів).

6. Напрями вдосконалення юридичної відповідальності за порушення законодавства про державний експортний контроль в умовах воєнного стану.

Практичне заняття № 12

Тема. Актуальні виклики та перспективи розвитку державного експортного контролю України.

Мета: узагальнення та поглиблення знань здобувачів щодо сучасних викликів функціонування державного експортного контролю та обґрунтування напрямів його реформування в умовах воєнного стану та європейської інтеграції.

Питання для обговорення:

1. Трансформація державної політики експортного контролю в умовах повномасштабної збройної агресії проти України: баланс між обороноздатністю держави та міжнародними зобов'язаннями з нерозповсюдження.

2. Розвиток оборонно-промислового експорту та розширення міжнародного військово-технічного співробітництва України: нові напрями партнерства, можливості та ризики.

3. Досвід держав-партнерів щодо спрощення процедур військово-технічного співробітництва в умовах збройного конфлікту та можливості його врахування в Україні.

4. Перспективи та проблемні аспекти цифровізації процедур державного експортного контролю (електронне ліцензування, автоматизована ідентифікація товарів, цифрові реєстри).

5. Стан і перспективи гармонізації системи державного експортного контролю України зі стандартами Європейського Союзу в контексті переговорного процесу про вступ до ЄС.

6. Обґрунтування пріоритетних напрямів реформування державного експортного контролю України: інституційні, правові та процедурні аспекти.

6. Самостійна робота

Самостійна робота є одним із обов'язкових складових заліку з дисципліни «Державний експортний контроль», метою якої є закріплення

теоретичних і практичних знань здобувачів, отриманих у процесі вивчення дисципліни, їх розширення і поглиблення.

Для реалізації самостійної роботи здобувачі виконують комплекс завдань (написання есе, аналіз практичних кейсів щодо здійснення міжнародних передач товарів військового призначення та подвійного використання й управлінських ситуацій у сфері експортного контролю, підготовка презентацій щодо інституційно-правових засад державного експортного контролю та його інституційного механізму), надаючи письмову або усну аргументовану відповідь. Завдання викладені в методичних рекомендаціях до вивчення дисципліни.

Оцінка за виконання самостійного завдання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконані 11 завдань.

8. Методи навчання

У навчальному процесі застосовуються: лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота, робота у групах, методи опитування, тестування, моделювання дискусійних та професійних ситуацій, реферування, виконання проблемно-аналітично завдання.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Державний експортний контроль» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- тести;
- поточне опитування;
- модульне тестування;
- аналіз практичних кейсів та презентація результатів виконаних завдань;
- оцінювання результатів виконання самостійної роботи;
- екзамен.

9. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу адміністрації за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції інституту.

10. Політика щодо визнання результатів навчання

Відповідно до «Положення про визнання в ЗУНУ результатів попереднього навчання»

(https://www.wunu.edu.ua/pdf/pologenya/Polozhennya_ruzult_poper_navch.pdf)

здобувачам вищої освіти може бути зараховано результати навчання (неформальної/інформальної освіти, академічної мобільності тощо) на підставі підтвердних документів (сертифікати, довідки, документи про підвищення кваліфікації тощо). Можуть визнаватись результати попереднього навчання, здобутого на таких платформах, як Prometheus, Coursera, VUM online, Ed-Era, Портал Дія.Освіта, Портал управління знаннями НАДС та ін. Рішення про зарахування здобувачу результатів (певного освітнього компонента в цілому, або ж окремого виду навчальної роботи за таким освітнім компонентом) приймається уповноваженою Комісією з визнання результатів навчання за процедурою, визначеною вищезазначеним положенням.

11. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Публічна політика та електронне врядування» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3
20%	20%	20%	20%	20%
Поточне оцінювання (змістовий модуль 1)	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання (змістовий модуль 2)	Модульний контроль 2	Самостійна робота
Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок отриманих під час занять (здобувач має бути оцінений не рідше як раз на два практичні заняття)	Модульна робота включає 40 тестових завдань (по 1 бал за правильну відповідь) та відповіді на три теоретичні питання (по 20 балів за одне питання)	Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок отриманих під час занять (здобувач має бути оцінений не рідше як раз на два практичні заняття)	Модульна робота включає 40 тестових завдань (по 1 бал за правильну відповідь) та відповіді на три теоретичні питання (по 20 балів за одне питання)	Самостійна робота визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконані 11 завдань

Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час практичних занять (здобувач має бути оцінений не рідше як раз на два практичні заняття). Модульний контроль проводиться за відповідним змістовим модулем і включає тестові завдання та відповіді на питання. Пропуски практичних занять обов'язково відпрацьовуються в години консультацій, в іншому випадку вони вважаються оцінкою «0» та враховуються при визначенні середнього арифметичного.

Критерії поточного оцінювання

Опис активності	Бали
Студент дає розгорнуту відповідь на питання, розуміє всі ключові взаємозв'язки понять та оперує ними	90 – 100
Студент дає повну відповідь на поставлене питання, розуміє ключові поняття, але не пояснює взаємозв'язки між ними	85 – 89
Студент дає неповну відповідь на питання, розуміє ключові поняття, але не пояснює взаємозв'язки між ними	75 – 84
Студент дає неповну відповідь на питання, розуміє базові ключові поняття, але не пояснює взаємозв'язки між ними	65 – 74
Студент дає неповну відповідь на питання, не розуміє ключових понять, та не пояснює взаємозв'язки між ними	60 – 64
Студент не дає відповіді на питання, частково розуміє ключові поняття, але не пояснює взаємозв'язки між ними	35 – 59
Студент не дає відповіді на питання, не розуміє ключових понять, та не пояснює взаємозв'язки між ними	1 – 34

Критерії оцінювання модульних контрольних робіт

Завдання	Максимально можливий бал	Градація	Опис
Теоретичне питання	20	1-4	Питання частково розкрито, ключові категорії не пояснені
		5-8	Питання частково розкрито, та не в повній мірі пояснено ключові категорії
		9-12	Питання частково розкрито, з поясненням усіх ключових категорій
		13-16	Питання в цілому розкрито, але не в повній мірі пояснено ключові категорії
		17-20	Питання розкриті повно, з поясненням усіх ключових категорій
Тести	40	1	Відповідь правильна
		0	Відповідь неправильна

Критерії оцінювання самостійної роботи

Завдання	Максимально можливий бал	Градація	Опис
Підготовка реферату або есе	100	1 – 34	Проблему частково розкрито, ключові категорії не пояснені
		35 – 59	Проблему частково розкрито, та не в повній мірі пояснено ключові категорії, їх взаємозв'язки
		60 – 64	Проблему частково розкрито, з поясненням усіх ключових категорій, але без ідентифікації взаємозв'язків між ними

		65 – 74	Проблему в цілому розкрито, але не в повній мірі пояснено ключові категорії та не пояснено взаємозв'язки між ними
		75 – 84	Проблему розкрито повно, з поясненням усіх ключових категорій та не пояснено взаємозв'язки між ними
		85 – 89	Проблему розкрито повно, з поясненням усіх ключових категорій, взаємозв'язки між ними розкрито неповно
		90 – 100	Проблему розкрито повно, з поясненням усіх ключових категорій, та взаємозв'язків між ним, вказано проблеми та перспективи
Виконання проблемно-аналітичного завдання	100	1 – 34	Проблему частково розкрито, ключові категорії не пояснені
		35 – 59	Проблему частково розкрито, та не в повній мірі пояснено ключові категорії, їх взаємозв'язки
		60 – 64	Проблему частково розкрито, з поясненням усіх ключових категорій, але без ідентифікації взаємозв'язків між ними
		65 – 74	Проблему в цілому розкрито, але не в повній мірі пояснено ключові категорії та не пояснено взаємозв'язки між ними
		75 – 84	Проблему розкрито повно, з поясненням усіх ключових категорій та не пояснено взаємозв'язки між ними
		85 – 89	Проблему розкрито повно, з поясненням усіх ключових категорій, взаємозв'язки між ними розкрито неповно
		90 – 100	Проблему розкрито повно, з поясненням усіх ключових категорій, та взаємозв'язків між ним, вказано проблеми та перспективи

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ з/п	Найменування	Номер теми
1.	Технічне забезпечення: мультимедійний проєктор, ноутбук, проєкційний екран.	1-8

2.	Базове програмне забезпечення: ОС Windows. Стандартне програмне забезпечення базових інформаційних технологій: MS Office (Word, Excel, PowerPoint, Microsoft Visio). Телекомунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Google Chrome, Viber, Zoom тощо).	1-8
3.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності).	1-8
4.	Комунікаційне програмне забезпечення Zoom для проведення занять в режимі on-line (за необхідності).	1-8
5.	Відкриті дані органів державної влади та місцевого самоврядування.	1-8

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Вакун О. В. Державний експортний контроль за товарами військового призначення та подвійного використання: монографія. Житомир: ТОВ «Видавничий дім "Бук-Друк"», 2025. 300 с.

2. Вакун О. В. Розвиток механізмів державного експортного контролю за товарами військового призначення та подвійного використання: дис. ... доктора наук з державного управління: 25.00.02, 25.00.05. Державний університет «Житомирська політехніка». Житомир, 2025.

3. Вакун О. В. Трансформація вітчизняної системи правового регулювання державного експортного контролю за товарами військового призначення та подвійного використання. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2025. № 45. С. 123–132. <https://pag-journal.iei.od.ua/archives/2025/45-2025/53.pdf>

4. Вакун О. В. Трансформація діяльності державної служби експортного контролю щодо товарів військового призначення та подвійного використання. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2024. № 44. С. 78–89. <https://pag-journal.iei.od.ua/archives/2024/44-2024/69.pdf>

5. Вакун О.В. Державний експортний контроль: конспект лекцій для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності D4 Публічне управління та адміністрування. Івано-Франківський навчально-науковий інститут менеджменту ЗУНУ. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2026. – 66 с.

6. Вакун О.В. Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи з дисципліни «Державний експортний контроль» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності D4 Публічне управління та адміністрування. Івано-Франківський навчально-науковий інститут менеджменту ЗУНУ. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2026. – 23 с.

7. Вакун О.В. Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Державний експортний контроль» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності D4 Публічне управління та адміністрування. Івано-Франківський навчально-науковий інститут менеджменту ЗУНУ. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2026. – 46 с.

8. Вакун О.В. Місце державного експортного контролю за товарами військового призначення та подвійного використання в системі гарантування національної безпеки. Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування. 2024. № 3. С. 78-89. https://pa.stateandregions.zp.ua/archive/3_2024/32.pdf
9. Вакун О.В. Системний підхід до державного експортного контролю в забезпеченні складових національної безпеки. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2024. № 43. С. 98-103. <https://pag-journal.iei.od.ua/archives/2024/43-2024/46.pdf>
10. Вакун О.В. Сучасний стан міжнародних передач товарів військового призначення та подвійного використання в Україні. Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування. 2025. № 1. С. 56-67. https://pa.stateandregions.zp.ua/archive/1_2025/39.pdf
11. Вакун О.В. Трансформація діяльності державної служби експортного контролю щодо товарів військового призначення та подвійного використання. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2024. № 44. С. 78-89. <https://pag-journal.iei.od.ua/archives/2024/44-2024/69.pdf>
12. Вакун, О. В., & Дика, О. С. (2025). Кримінологічна характеристика та оцінка порушень правил державного експортного контролю. *Економіка, управління та адміністрування*, (1(111)), 235–241. [https://doi.org/10.26642/ema-2025-1\(111\)-235-241](https://doi.org/10.26642/ema-2025-1(111)-235-241)
13. Дика, О. С., Вакун, О. В. (2024). Світові та національні тенденції експорту та імпорту зброї в контексті розвитку державного експортного контролю. *Економіка, управління та адміністрування*, (4(110)), 229–240. [https://doi.org/10.26642/ema-2024-4\(110\)-229-240](https://doi.org/10.26642/ema-2024-4(110)-229-240)
14. Новий Кримінальний кодекс. URL: <https://newcriminalcode.org.ua/about-us#block1>
15. Нормативно-правова база експортного контролю. Державна служба експортного контролю України. URL: <https://www.dsecu.gov.ua/ua/normatyvno-pravova-baza-exportnogo-kontrolu>.
16. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Міністерства фінансів України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, інших центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується через відповідних міністрів: Закон України від 16.10.2012 № 5463-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5463-17#Text>
17. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо здійснення закупівель продукції, робіт і послуг оборонного призначення за імпортом: Закон України від 17.01.2019 № 2672-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2672-19#Text>
18. Про внесення змін до Закону України «Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання»: Закон України від 23.09.2010 № 2561-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2561-17#Text>

19. Про внесення змін до Митного кодексу України та деяких інших законів України щодо запровадження механізму «єдиного вікна» та оптимізації здійснення контрольних процедур при переміщенні товарів через митний кордон України: Закон України від 06.09.2018 № 2530-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2530-19>

20. Про внесення змін до Митного кодексу України та інших законів України щодо уніфікації з європейськими та північноатлантичними стандартами процедур декларування військової техніки та інших товарів: Закон України від 23.08.2023 № 3345-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3345-20#n71>

21. Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання: Закон України від 20.02.2003 № 549-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/549-15#Text>

22. Про затвердження Інструкції про порядок заповнення заяв щодо отримання дозвільних документів, документів про гарантії та інших документів, що надаються Держекспортконтролем: Наказ від 09.01.2004 № 5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0090-04#Text>

23. Про затвердження Інструкції про порядок надання юридичним особам повноважень на проведення недержавної експертизи товарів у галузі державного експортного контролю: Наказ Держекспортконтролю України від 15.03.2006 № 82. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0345-06#Text>

24. Про затвердження Інструкції про порядок оформлення і використання дозвільних документів у галузі державного експортного контролю: Наказ від 29.11.2004 № 355. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1576-04#Text>

25. Про затвердження Інструкції про реєстрацію в Держекспортконтролі суб'єктів підприємницької діяльності України як суб'єктів здійснення міжнародних передач товарів: Наказ Держекспортконтролю України від 27.04.2009 № 31. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-09#Text>

26. Про затвердження Інструкції щодо заповнення заяви про отримання повноважень на право здійснення експорту, імпорту товарів військового призначення та товарів, які містять відомості, що становлять державну таємницю: Наказ від 23.01.2019 № 68.

27. Про затвердження Положення про Державну службу експортного контролю України: Постанова Кабінету Міністрів України від 31.03.2015 № 159. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/159-2015-п#Text>

28. Про затвердження Положення про порядок надання повноважень на право здійснення експорту, імпорту товарів військового призначення та товарів, які містять відомості, що становлять державну таємницю: Постанова Кабінету Міністрів України від 08.06.1998 № 838. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/838-98-п#Text>

29. Про затвердження Положення про порядок проведення експертизи в галузі державного експортного контролю: Постанова Кабінету

Міністрів України від 15.07.1997 № 767. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/767-97-п#Text>

30. Про затвердження Порядку взаємодії Міністерства економічного розвитку і торгівлі України з центральними органами виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра економічного розвитку і торгівлі України: Наказ від 23.01.2013 № 61. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0246-13#Text>

31. Про затвердження Порядку державного експортного контролю за проведенням переговорів, пов'язаних з укладенням зовнішньоекономічних договорів (контрактів) щодо здійснення експорту товарів: Постанова Кабінету Міністрів України від 06.06.2012 № 500. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/500-2012-п#Text>

32. Про затвердження Порядку державної атестації системи внутрішньофірмового експортного контролю, створеної суб'єктом здійснення міжнародних передач товарів: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.07.2003 № 1080. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1080-2003-п#Text>

33. Про затвердження Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів військового призначення: Постанова Кабінету Міністрів України від 20.11.2003 № 1807. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1807-2003-п#Text>

34. Про затвердження Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів подвійного використання: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.01.2004 № 86. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/86-2004-п#Text>

35. Про затвердження Порядку справляння плати за надання платних адміністративних послуг з оформлення та видачі документів у галузі державного експортного контролю і переліку платних адміністративних послуг, що надаються Державною службою експортного контролю України, та розміру плати за їх надання: Постанова Кабінету Міністрів України від 13.07.2011 № 746. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/746-2011-п#Text>

36. Про Міжвідомчу комісію з політики військово-технічного співробітництва та експортного контролю: Указ Президента України від 05.03.2007 № 180/2007. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/180/2007#Text>

37. Про надання суб'єктам господарювання повноважень на право здійснення експорту, імпорту товарів військового призначення та товарів, які містять відомості, що становлять державну таємницю: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.07.1999 № 1228. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1228-99-п#Text>

38. Про оборонні закупівлі: Закон України від 17.07.2020 № 808-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/808-20#n579>

39. Про реалізацію експериментального проекту з впровадження та забезпечення функціонування інформаційно-комунікаційної системи у сфері державного експортного контролю: Постанова Кабінету Міністрів України

від 06.02.2024 № 150. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/150-2024-п#Text>

40. Про розмежування повноважень центральних органів виконавчої влади у сфері військово-технічного співробітництва з іноземними державами: Указ Президента України від 20.03.2002 № 276/2002. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/276/2002#Text>